

FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'assignatura	
Codi	90327
Nom	Fronteres de l'art antic a la Mediterrània
Crèdits	2
Hores	20
Idioma	Valencià
Curs acadèmic	2025/2026

Itinerari	Curs	Quadrimestre	Horari
Alts Estudis en Història de l'art	1	1	Dimarts 16:00-17:20

Professorat	Departament
Mireia López Bertran	Història de l'Art

Descripció general de la matèria (max.5 línies)

L'assignatura aborda les principals manifestacions artístiques preromanes (del Neolític a l'Edat del Ferro) a les illes de la Mediterrània, on les particularitats geogràfiques i el contacte cultural provoquen una varietat d'imatgeria i arquitectura monumental amb un alt grau de complexitat.

Llistat de continguts	Descripció de continguts
1. Introducció	Presentació de l'assignatura. Presentació dels territoris, períodes i fonts dels quals es tractaran en el curs.
2. Xipre: cruïlla de civilitzacions a la Mediterrània oriental	En aquest tema estudiarem els principals espais sagrats, com Paleopaphos o Kition, amb especial atenció a l'escultura tan monumental, com de petita mesura.
3. Malta i l'esplendor del Neolític	En aquest tema estudiarem els temples megalítics declarats Patrimoni Mundial de la UNESCO. També ens aproximarem als relleus escultòrics i les figures femenines.
4. Sicília: l'art del contacte cultural	En aquest tema estudiarem com l'art indígena es transforma pel contacte amb la població grega i fenícia que arriba a l'illa. Anàlisi de les acrópolis sicilianes i l'art moble, especialment la ceràmica decorada i modelada.

<p>5. Sardenya: terra de gegants</p>	<p>En aquest tema estudiarem les nuraghes, torres monumentals característiques de la cultura nuràgica, els Gegants de Monte Prama i l'escultura de bronze, els anomenats "bronzetti".</p>
<p>6. Illes Balears: la monumentalitat de la pedra</p>	<p>En aquest tema estudiarem la cultura talaiòtica, especialment la seua arquitectura de tipus ciclopi: talaiots, taules i navetes de Menorca i Mallorca. Breu aproximació a l'art moble fenicio-púnic d'Eivissa.</p>

<p>Metodologia docent</p>	
<p>Sessions teòriques; anàlisi i comentaris pràctics de textos/imatges/obres; estudi i preparació de continguts teòrics i pràctics.</p>	

<p>Avaluació</p>	
<p>És obligatòria i correspon al professorat. La qualificació d'Apte s'obtindrà quan l'assistència de l'alumne supere el 80% de les classes presencials (cal signar cada sessió) i es demostre l'aprofitament dels coneixements mitjançant un sistema d'avaluació contínua. En altre cas, l'alumne apareixerà a les actes com No presentat.</p>	

<p>Referències bàsiques de la matèria: bibliogràfiques/ webgràfiques</p>	
<p>Albanese, Rosa Maria, <i>Sicani, Siculi, Elimi : forme di identità, modi di contatto e processi di trasformazione</i>. Milano : Longanesi & C., 2003.</p> <p>Belenguer, Ernest (dir.) <i>Història de les Illes Balears</i>. Barcelona : Edicions 62, 2004.</p> <p>Exposició al MAC-Barcelona: Sardenya. L'illa megalítica. Textos de sala disponibles a: http://www.macbarcelona.cat/Exposicions/Exposicions-actuals/Sardenya.-L-illa-megalitica</p> <p>Karageorghis, Vassos, <i>Chipre : encrucijada del Mediterráneo Oriental 1600-500 a. C.</i> Barcelona: Bellaterra, 2004.</p> <p>Karageorghis, Vassos, <i>Les anciens chypriotes: entre orient et occident</i>, Paris : Errance, 1990.</p> <p>Leightton, Robert, <i>Sicily before history : an archaeological survey from the Palaeolithic to the Iron Age</i>. London: Duckworth, 1999.</p> <p>Lo Schiavo, Fulvia , <i>Bronzi e Bronzetti del Museo "G. A. Sanna" di Sassari</i> , Soprintendenza archeologica per le province di Sassari e Nuoro, 2000.</p> <p>Minoja, Marco, Salis, Gianfranca , Usai, Luisanna (coords.), <i>L'isola delle torri: Giovanni Lilliu e la Sardegna Nuragica : catalogo della mostra</i>. Sassari: Carlo Delfino editore, 2015.</p> <p>Minoja, Marco, Usai, Alessandro. <i>Le sculture di Mont' e Prama: contesto, scavi e materiali</i> . Roma: Gangemi, 2014.</p> <p>Ruidavets, Irene, <i>La cultura talayótica de Menorca: Una isla entre la Edad del Bronce y la Edad del Hierro</i>. Madrid : Dilema, 2022.</p>	

Skeates, Robin, *An archaeology of the senses: prehistoric Malta*. Oxford: Oxford University Press, 2010.

Vella Gregory, Isabelle, "Figuritas prehistòriques de las islas malteses", en *Ídolos: miradas milenarias desde el extremo suroccidental de Europa: guía catalogo*. Sevilla: Junta de Andalucía, Consejería de Turismo, Cultura y Deporte, 2023, p. 353-367.

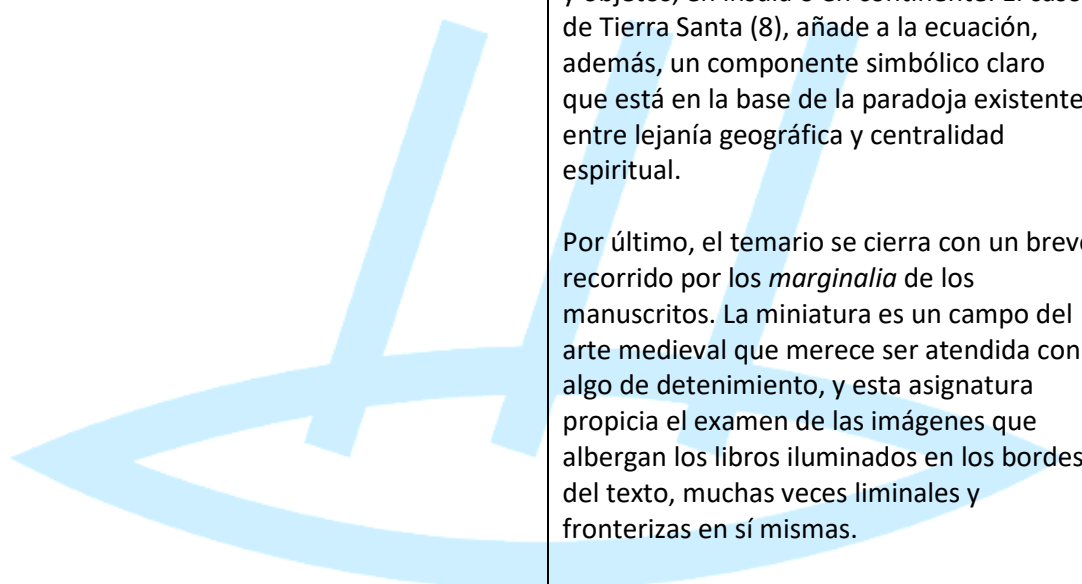
FITXA IDENTIFICATIVA	
Dades de l'assignatura	
Codi	90328
Nom	MARGES DE L'ART MEDIEVAL
Crèdits	2
Hores	20
Idioma	Castellano
Curs acadèmic	2025/2026

Itinerari	Curs	Quadrimestre	Horari
Alts Estudis en Història de l'Art: espais globals i mirades crítiques	1º	1º	16-17:20

Professorat	Departament
Encarna Montero Tortajada	Història de l'art

Descripció general de la matèria (max.5 línies)
La assignatura tiene el propósito de examinar aspectos del arte medieval que no hayan sido revisados en cursos anteriores tomando como eje vertebrador de la docencia el concepto de margen, entendido aquí como marco, frontera (interior y exterior), periferia o encrucijada. Para ello, se han seleccionado ocho casos de estudio significativos que pueden contribuir a completar la visión del arte medieval del alumnado, ampliando el horizonte geográfico, temporal y cultural de su conocimiento.

Llistat de continguts	Descripció de continguts
<ol style="list-style-type: none"> 1. Los márgenes son también marco 2. Fronteras interiores (1): género y arte medieval 3. Fronteras interiores (2): minorías religiosas y arte medieval 4. En los confines del mundo (1): Inglaterra 5. En los confines del mundo (2): la tierra de los Rus 6. En la encrucijada (1): Sicilia 7. En la encrucijada (2): la península Ibérica 8. Lejos y en el centro: Tierra Santa 9. En el margen, literalmente: un paseo por los bordes de las páginas de los manuscritos iluminados 	<p>Como se ha apuntado en la descripción de la materia, el concepto de margen se entiende en esta asignatura de diferentes maneras.</p> <p>En primer lugar, los márgenes sirven para situar el campo de estudio y ayudan a verlo en perspectiva (1).</p> <p>Un margen es un límite también. En el seno mismo de la sociedad europea se estableció una frontera clara en la relación con los espacios y las imágenes según el género (2) y la confesión religiosa (3). Judíos y musulmanes fueron las principales minorías en este último sentido, pero no las únicas. Además, en los primeros siglos de la Edad Media, el cristianismo era igualmente minoritario en muchas áreas de Europa, y su</p>

	<p>relación con las imágenes sagradas estaba aún en proceso de configuración.</p> <p>Frontera significa a la vez confín geográfico. La producción artística de zonas periféricas como las islas británicas y el principado de Moscú (4 y 5) ilustra bien el interés que tienen para la historia de la cultura los procesos de importación y reelaboración.</p> <p>En otra circunstancia se encuentran territorios como Sicilia o la península Ibérica (6 y 7), en los que el contacto permanente con el Islam determina la naturaleza híbrida, o fuertemente reactiva, de sus arquitecturas y objetos, en ínsula o en continente. El caso de Tierra Santa (8), añade a la ecuación, además, un componente simbólico claro que está en la base de la paradoja existente entre lejanía geográfica y centralidad espiritual.</p> <p>Por último, el temario se cierra con un breve recorrido por los <i>marginalia</i> de los manuscritos. La miniatura es un campo del arte medieval que merece ser atendida con algo de detenimiento, y esta asignatura propicia el examen de las imágenes que albergan los libros iluminados en los bordes del texto, muchas veces liminales y fronteras en sí mismas.</p>
---	---

<p>Metodología docent</p>	<p>Se empleará una sucesión de estudios del caso útiles para la comprensión de los contenidos de la materia. Habitualmente, la situación de aprendizaje se planteará de la siguiente manera: se propondrá una imagen que represente un problema y necesite explicación; se motivará al alumnado para que trate de proporcionar respuestas, asumiendo que tiene una base ya sólida de conocimientos sobre tema, al haber cursado ya alguna asignatura relacionada; se procederá después a dar una solución, en forma de explicación ordenada, al interrogante suscitado por el ejemplo primero, para pasar después a extrapolar el asunto a otras épocas y contextos culturales, procurando al final establecer un vínculo con la contemporaneidad.</p>
----------------------------------	--

Avaluació

Es obligatoria y corresponde al profesorado. La calificación de Apto se obtendrá cuando la asistencia del alumno supere el 80% de las clases presenciales (hay que firmar cada sesión) y se demuestre el aprovechamiento de los conocimientos mediante un sistema de evaluación continua. En otro caso, el alumno aparecerá en las actas como No presentado.

Referències bàsiques de la matèria: bibliogràfiques/ webgràfiques

1. Belting, Hans: *Imagen y culto. Una historia de la imagen anterior a la edad del arte*. Madrid (Akal), 2009 [1ª edición en alemán en 1990].
2. Beltrami, Costanza y Alvares-Correa, Sylvia (eds.): *Art, Travel, and Exchange between Iberia and Global Geographies, c. 1400–1550*. Leiden-Boston (Brill), 2025.
3. Bowersock, G. W.; Brown, Peter; Grabar, Oleg: *Late Antiquity. A Guide to Postclassical World*. Cambridge (Massachusetts)–Londres (Harvard University Press), 1999.
4. Camille, Michael: *El ídolo gótico: ideología y creación de imágenes en el arte medieval*. Madrid (Akal), 2000 [1ª edición en inglés en 1989].
5. Camille, Michael: *Arte gótico. Visiones gloriosas*. Madrid (Akal), 2005 [1ª edición inglesa en 1996].
6. Caskey, Jill; Cohen, Adam S.; Safran, Linda (eds.): *Confronting the borders of medieval art*. Leiden-Boston (Brill), 2011.
7. Davis-Secord, Sarah: *Where Three Worlds Meet. Sicily in the Early Medieval Mediterranean*. Ithaca-Londres (Cornell University Press), 2017.
8. Draper, Peter: *The Formation of English Gothic. Architecture and Identity*. New Haven-London (Yale University Press), 2006.
9. García Avilés, Alejandro: *Imágenes encantadas: los poderes de la imagen en la Edad Media*. Vitoria-Gasteiz-Buenos Aires (Sans Soleil Ediciones), 2021.
10. Krautheimer, Richard: *Introducción a una iconografía de la arquitectura medieval*. Vitoria-Gasteiz-Buenos Aires (Sans Soleil Ediciones), 2018 [1ª edición en inglés en 1942].
11. Jensen, Robin Margaret: *Understanding Early Christian Art*. Londres-Nueva York (Routledge), 2000.
12. Kessler, Herbert L.: *La experiencia del arte medieval*. Madrid (Akal), 2022 [1ª edición en inglés en 2019].
13. Mathews, Thomas F.: *The Clash of Gods: a reinterpretation of Early Christian Art*. Princeton (Princeton University Press), 2003.
14. Pächt, Otto: *La miniatura medieval: una introducción*. Madrid (Alianza), 1987.
15. Ruiz Souza, Juan Carlos: “Rodrigo Jiménez de Rada y la valoración del patrimonio de al-Andalus como algo propio. Arabización e islamización”, *Anuario de Estudios Medievales*, 51/1 (2021), pp. 269-301.
16. Serra Desfilis, Amadeo: “Convivencia, asimilación y rechazo: el arte islámico en el Reino de Valencia desde la conquista cristiana hasta las Germanías (circa 1230-circa 1520)”, en Arciniega García, Luis (coord.): *Memoria y significado: uso y recepción de los vestigios del pasado*. Valencia (Universitat de València), 2013, pp. 33-60.

FITXA IDENTIFICATIVA	
Dades de l'assignatura	
Codi	90329
Nom	Art dels Imperis i dels Regnes Africans
Crèdits	2
Hores	20
Idioma	Valencià
Curs acadèmic	2025/2026

Itinerari	Curs	Quadrimestre	Horari
Alts Estudis en Història de l'art		1	Dimarts 17:30-18:40

Professorat	Departament
Sirio Canós Donnay	Prehistòria, Arqueologia i Història Antiga.

Descripció general de la matèria (max.5 línies)
En aquesta assignatura explorarem la història de l'art dels regnes i imperis africans, des de l'Edat del Ferro a la colonització, contextualitzant la producció artística al seu medi socio-cultural i històric; explorant temes com la connectivitat, l'espoli, la repatriació i el paper que juga l'art del passat en la concepció del futur.

Llistat de continguts	Descripció de continguts
Tema 1: Marcs teòrics i històrics	- Introducció a la història africana - Art africà: definicions geogràfiques, culturals i perioditzacions.
Tema 2: Regnes i imperis	-Egipte i Nubia -Garamantes i Aksum -Regnes i imperis del Sahel -Griots: música i història. -Regnes i ciutats-estat de Nigèria: Igbo-Ukwu, Ile-Ife, Benin. -Gran Zimbabwe i Mapungubwe. -La Costa Swahili -Etiòpia
Tema 3: Diàlegs i reflexions	-Diàlegs amb l'exterior I: Àfrica i el món -Diàlegs amb l'exterior II: Art de la Diàspora. -Art i Resistència -Espoli i repatriació: el saqueig d'un continent. -Afrofuturismes: mirant el passat per construir el futur.

Metodologia docent	
---------------------------	--

Classes presencials i participatives, possibles sortides si escau.	
--	--

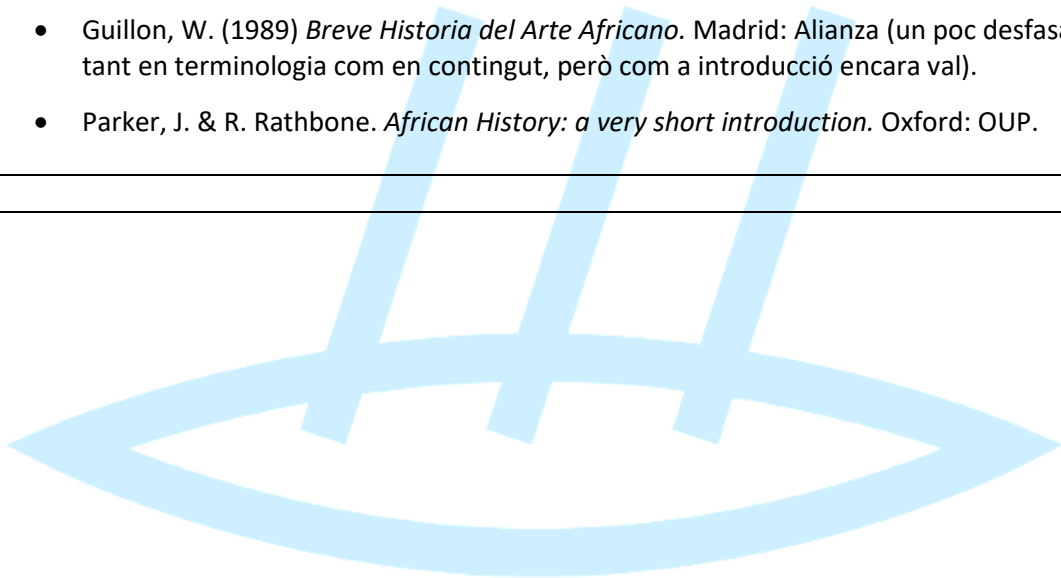
Avaluació	
------------------	--

<p>És obligatòria i correspon al professorat. La qualificació d'Apte s'obtindrà quan l'assistència de l'alumne supere el 80% de les classes presencials (cal signar cada sessió) i es demostre l'aprofitament dels coneixements mitjançant un sistema d'avaluació contínua.</p>	
---	--

En altre cas, l'alumne apareixerà a les actes com No presentat.	
---	--

Referències bàsiques de la matèria: bibliogràfiques/ webgràfiques
--

• Fauvelle, F-X 2013. <i>Le Rhinocéros d'Or: Histoires du Moyen Âge Africain</i>. Paris: Alma (també disponible en anglés sota el títol <i>The Golden Rhinoceros</i>) • Garlake, P. 2002. <i>Early Art & Architecture of Africa</i>. Oxford: OUP • Guillon, W. (1989) <i>Breve Historia del Arte Africano</i>. Madrid: Alianza (un poc desfasat, tant en terminologia com en contingut, però com a introducció encara val). • Parker, J. & R. Rathbone. <i>African History: a very short introduction</i>. Oxford: OUP.

FITXA IDENTIFICATIVA	
Dades de l'assignatura	
Codi	90330
Nom	Art d'Àsia central i oriental
Crèdits	2
Hores	20
Idioma	V
Curs acadèmic	2025/2026

Itinerari	Curs	Quadrimestre	Horari
Alts Estudis en Història de l'Art	Primer	Segon	Dijous 17:30-18:50

Professorat	Departament
Núria Feliu Beltrán	Història de l'Art

Descripció general de la matèria (max.5 línies)
L'assignatura aborda l'estudi de l'art i la mitologia de l'Índia fins l'època islàmica i ofereix una introducció a la mitologia i l'art antic de la Xina i el Japó.

Llistat de continguts	Descripció de continguts
TEMA 1: Introducció.	Breu introducció a l'estudi de l'art oriental; als territoris, períodes i fonts dels quals es tractarà en el curs.
TEMA 2: Els orígens de l'art de la Índia.	En aquest segons tema ens aproximarem tant l'arquitectura i l'urbanisme, com a la vaixella, les estatuetes, les joguines o els segells recuperats de les conegudes com cultures de la vall de l'Indo (Mohenjo-Daro, Harappa, Mergahr i Lothal); així com al període vèdic.
TEMA 3: Art budista a l'Índia.	En el tercer tema abordarem l'estudi de l'art budista a l'Índia, des de les primeres representacions, fins a la coneguda com època clàssica (períodes Maurya, Gandhara, Mathura, Amaravati i Gupta).
TEMA 4: L'art hindú i l'expansió de l'art de la Índia.	Al quart tema ens aproximarem a l'art hindú i la consolidació de l'estètica índia amb els estils Orissa, Bundelkhand i Gujarat, de l'art Rajput; i mitjançant l'art de les dinasties Pallava, Cholla, Hoysala,

- GARCÍA-ORNAMECHEA, C., *El Arte indio*, Madrid, Historia 16 (Historia del Arte), 1989.
- GLAIZE, M. (Ed), *Angkor et dix siècles d'art khmer*, París, Catálogo de la exposición, 1997.
- LIN YUTANG, *Teoría china del arte*, Buenos Aires, Sudamericana, 1968.
- STIERLING, H., *La India hinduista*, Singapore, Taschen, 2002.
- TANIZAKI, J., *El elogio de la sombra*, Madrid, Siruela, 2003.
- VIDAL, C. y G. MUÑOZ, *Templos de Angkor. Más de cinco siglos de historia et dix siècles d'art khmer*, Loggia 11:96-103, UPV, 2001.
- ZIMMER, H., *Mitos y símbolos de la India*, Madrid, Siruela, 1995.

<https://torricelli.uvigo.es/libros/Mahabharata.pdf>

FITXA IDENTIFICATIVA	
Dades de l'assignatura	
Codi	90331
Nom	Art i reformes religioses a Europa
Crèdits	
Hores	20
Idioma	valencià
Curs acadèmic	2025/2026

Itinerari	Curs	Quadrimestre	Horari
Alts Estudis en Història de l'Art	primer	Segon	Dijous 16:00-17:20

Professorat	Departament
Sergi Doménech García	Història de l'Art

Descripció general de la matèria (max.5 línies)
En aquesta matèria s'abordarà, de forma monogràfica, la relació que al llarg del temps ha existit entre la producció artística i els moviments de reforma religiosa –interpretada com a moviments religiosos, però també socials i polítics– dins del cristianisme europeu. Igualment, l'objectiu és atendre a la geografia artística dels països culturalment no catòlics.

Llistat de continguts	Descripció de continguts
<p><u>Temes generals</u></p> <p>I. Anticlericalisme i història de l'art: conseqüències artístiques del conflicte religiosos a Europa.</p> <p>II. Art i arquitectura als països protestants.</p> <p>III. La impremta i la retòrica visual davant el conflicte religiós.</p> <p>IV. Art i reforma religiosa a Europa: temes i problemes</p>	<p>Un dels objectius serà atendre les conseqüències artístiques que van tindre l'anticlericalisme i els conflictes religiosos (actes iconoclastes, imatges de burla que van apuntalar, tant per a catòlics com protestants, els discursos d'odi, etc.). Igualment, en aquesta assignatura s'estudiarà a la pràctica artística (producció, mecenatge, tradició, discurs icònic) als països no catòlics que, generalment, queden en els marges dels plans d'estudis en la nostra universitat. Vinculat a l'estudi de la pràctica artística, un altre objectiu serà mostrar la forma pròpia en la qual van construir en aquests països el discurs de la seua tradició i la seua relació amb el món antic, o l'arribada d'Europa al nou continent i els resultats del contacte amb cultures no occidentals i l'expansió de la cultura occidental. Igualment s'atindrà la resposta en l'art de l'anticlericalisme (no sols protestant, sinó intern en el catolicisme). La combinació d'aquests objectius també permetrà en les classes una aproximació a temes com l'endevinació, el monstrosos i prodigiosos ona bruixeria que van tindre un recorregut singular en la cultura protestant</p>

Metodologia docent

Classes teòriques on s'analitzaran la producció artística en el seu context historicoartístic. Aquestes també inclouen sessions pràctiques a partir de l'estudi de lectures complementàries i fonts primàries. Es fomentarà la participació activa de l'alumnat per a desenvolupar una comprensió crítica de l'art en el seu entorn cultural.

Avaluació

És obligatòria i correspon al professorat. La qualificació d'Apte s'obtindrà quan l'assistència de l'alumne supere el 80% de les classes presencials (cal signar cada sessió) i es demostre l'aprofitament dels coneixements mitjançant un sistema d'avaluació contínua. En altre cas, l'alumne apareixerà a les actes com No presentat.

Referències bàsiques de la matèria: bibliogràfiques/ webgràfiques

- COOPER, T., BURNSTOCK, A., HOWARD, M., TOWN, E. y BRITISH ACADEMY, 2015. *Painting in Britain 1500-1630 : production, influences and patronage*. Oxford: published for the British Academy by Oxford University Press.
- DAILEY, Alice. *The English Martyr from Reformation to Revolution*. Notre Dame, Ind: University of Notre Dame Press, 2012.
- EISENSTEIN, E.L. y BOUZA, F., 1994. *La revolución de la imprenta en la Edad Moderna europea*. Torrejón de Ardoz: Akal.
- PETTEGREE, A., 2002. *The reformation world*. London [etc: Routledge.
- SUMMERSON, J., 1993. *Architecture in Britain 1530 to 1830*. New Haven [etc: Yale University Press.
- SUMMERSON, John. *Inigo Jones*. Harmondsworth (Gran Bretanya) etc: Penguin Books, 1966.
- WATERHOUSE, E., 1994. *Pintura en Gran Bretaña*. Madrid: Cátedra.

FITXA IDENTIFICATIVA	
Dades de l'assignatura	
Codi	90332
Nom	Art Contemporani d'Amèrica Llatina
Crèdits	2
Hores	20
Idioma	Valencià
Curs acadèmic	2025/2026

Itinerari	Curs	Quadrimestre	Horari
Curs d'Alts Estudis en Història de l'Art: espais globals i mirades crítiques	Primer	Segon	Dimarts de 16:00 a 17:20 hores

Professorat	Departament
Irene Ballester Buigues	Història de l'Art

Descripció general de la matèria (max.5 línies)

Al llarg de l'assignatura desenvoluparem una sèrie de visions sobre les manifestacions artístiques i arquitectòniques d'Amèrica Llatina. Vorem com les influències indígenes, africanes i europees s'entrellacen en unes expressions artístiques úniques que tindrem la possibilitat d'analitzar, junt amb el context de lluita sociopolítica que ha marcat profundament la història d'aquesta part del continent americà.

Llistat de continguts	Descripció de continguts
Art llatinoamericana: altres històries de l'art Art i arquitectura neoprehispànica Muralisme mexicà Avantguardes i realisme màgic L'exili espanyol Arquitectura de la segona meitat del segle XX L'abstracció geomètrica Art contra la violència durant les dictadures militars La frontera i la cultura chicana Epíleg: feminisme, cos i performance	Al llarg del curs analitzarem el context històric i social d'Amèrica Llatina, necessari per poder entendre l'aparició dels moviments culturals identitaris i híbrids que sorgiran al llarg del segle XX, junt amb els llenguatges contemporanis que abordaran i denunciaran les complexitats d'aquesta regió. Especial importància al llarg del curs tindrà el muralisme mexicà sota les figures d'Orozco, Siqueiros i Rivera, així com la presència de dones artistes en el moviment d'avantguarda com Frida Kahlo, Remedios Varo i Leonora Carrington. L'art també ha sigut vehicle de denúncia contra els abusos de poder de l'estat dictatorial a Argentina, Xile, Perú, Guatemala i Colòmbia. Tensió que també es fa present en la frontera on la comunitat chicana ha generat uns còdigs de

	supervivència, rebel·lia i identitat que a l'actualitat generen encontres i desencontres.
--	---

Metodologia docent	
L'assignatura es compon de classes magistrals expositives impartides per la professora. Es pretén que les sessions siguen participatives mitjançant discussions i debats.	

Avaluació	
És obligatòria i correspon al professorat. La qualificació d'Apte s'obtindrà quan l'assistència de l'alumne supere el 80% de les classes presencials (cal signar cada sessió) i es demostre l'aprofitament dels coneixements mitjançant un sistema d'avaluació contínua. En altre cas, l'alumne apareixerà a les actes com No presentat.	

Referències bàsiques de la matèria: bibliogràfiques/ webgràfiques
<p>Ballester Buigues, Irene. <i>El cuerpo abierto. Representaciones extremas de la mujer en el arte contemporáneo</i>. Gijón: Trea, 2012.</p> <p>Galeano, Eduardo. <i>Las venas abiertas de América Latina</i>, Ciudad de México: Siglo XXI, 1971.</p> <p>García Canclini, Néstor. <i>Culturas híbridas. Estrategias para entrar y salir de la modernidad</i>. Buenos Aires: Paidós, 2010.</p> <p>Lucie-Smith, Edward. <i>Arte latinoamericano del siglo XX</i>. Barcelona: Destino, 1994.</p> <p>Mignolo, Walter. <i>La idea de América Latina: la herida colonial y la opción decolonial</i>. Brcelona: Gedisa, 2007.</p>

FITXA IDENTIFICATIVA	
Dades de l'assignatura	
Codi	
Nom	ESPACIOS DE LA IMAGEN EN EL SIGLO XXI
Crèdits	2
Hores	20
Idioma	Castellà
Curs acadèmic	2025/2026

Itinerari	Curs	Quadrimestre	Horari
Alts Estudis en Història de l'Art	1	2n	Dimarts 17:30-18:50

Professorat	Departament
Vicente Pla Vivas	Historia del Arte

Descripció general de la matèria (max.5 línies)
Prospecció en y análisis crítico de las condiciones espaciales de transmisión y recepción de las imágenes construidas artificialmente durante las últimas décadas. Se propondrá una estructura basada en los medios de transmisión que han configurado la cultura visual del siglo XXI, en cómo nos implican en sus formas de articular el espacio y en cómo afecta esto a sus significados y usos

Llistat de continguts	Descripció de continguts
- 1. Introducció: imàgenes, mitjans i espais. Producció, transport i recepció de les imàgenes en el segle XXI (1 sessió)	1. Concepte de imatge i mitjà i seues implicacions espacials: Formes de producció, transport i recepció de imatges en la cultura visual actual. Les temporalitats extremes
- 2. Espais de captació directa de imàgenes I: cossos (2 sessions)	2. El cos com a suport de les imatges: art d'acció, <i>body-art</i> , moda i tatuatge en el segle XXI
- 3. Espais de captació directa de imàgenes II: objectes (2 sessions)	3. Els objectes com a suports de imatges i seua dimensió espacial: de l'art en museus i galeries al disseny de les coses quotidianes
- 4. Espais de captació directa de imàgenes III: paisatges (2 sessions)	4. El paisatge com a espai de exhibició i recepció de imatges: de l' <i>street-art</i> al turisme
- 5. Espais de captació mediatitzada de imàgenes I: fotografia i mitjans audiovisuals (2 sessions)	5. Les imatges en les pantalles: de la imatge fixa fotogràfica al audiovisual. La persistència de les gèneros i tipologies de imatges
- 6. Espais de captació mediatitzada de imàgenes III: imatges interactives (2 sessions)	6. Les imatges en interfícies, aplicacions i videojocs: implicacions de les coses i

<p>- 7. Espacios de captación mediatizada de imágenes IV: imágenes generadas artificialmente (2 sesiones)</p> <p>- 8. Prácticas de localización y análisis de imágenes (2 sesiones)</p>	<p>virtualización del espacio de la experiencia</p> <p>7. De la infografía a la Inteligencia Artificial. Innovación, estancamiento y retroceso en la creación de las imágenes. Los NFT y sus efectos en la posesión de imágenes y el mercado del arte</p> <p>8. El alumnado preparará por grupos propuestas de análisis de imágenes según los parámetros ofrecidos y se debatirá en las sesiones.</p>
---	---

Metodologia docent	
<p>Explicaciones teóricas Análisis de casos concretos Análisis de reflexiones teóricas Debates en el aula</p>	

Avaluació	
<p>És obligatòria i correspon al professorat. La qualificació d'Apte s'obtindrà quan l'assistència de l'alumne supere el 80% de les classes presencials (cal signar cada sessió) i es demostre l'aprofitament dels coneixements mitjançant un sistema d'avaluació contínua. En altre cas, l'alumne apareixerà a les actes com No presentat.</p>	

Referències bàsiques de la matèria: bibliogràfiques/ webgràfiques
ARDENNE, Paul (2006). <i>Un arte contextual</i> . CENDEAC
FOSTER, Hal (2017). <i>Malos nuevos tiempos. Arte, crítica, emergencia</i> . Akal
GROYS, Boris (2020). <i>Arte en flujo</i> . Caja negra
GROYS, Boris (2023). <i>Devenir obra de arte</i> . Caja negra
HAN, Byung-Chul (2015). <i>La salvación de lo bello</i> . Herder
HUI, Yuk (2021). <i>Art and Cosmotechnics</i> . e-flux
KUSPIT, Donald (Ed.) (2020). <i>Arte digital y videoarte</i> . Círculo de Bellas Artes
LE BRUN, Annie (2018). <i>Lo que no tiene precio</i> . Cabaret Voltaire
LIESER, Wolf (2010). <i>Arte digital. Nuevos caminos del arte</i> . Ullmann
MURRAY, Timothy (2022). <i>Medium Philosophicum. Para un pensamiento tecnológico del arte</i> . Universidad de Murcia
PAUL, Christiane (2008). <i>Digital Art</i> . Thames & Hudson
ROSEN, Christine (2024). <i>The Extinction of Experience. Reclaiming Our Humanity in a Digital World</i> . Penguin
TRATNIK, Polona (2014). <i>Hacer la presencia. Fotografía, arte y (bio)tecnología</i> . Herder
UBERQUOI, Marie-Claire (2024). <i>¿El arte a la deriva?</i> Debolsillo
VERHAGEN, Marcus (2023). <i>Viewing Velocities. Time in Contemporary Art</i> . Verso